

pred njim ona, zemaljska, kušnjama podložna Crkva sa svojim slabim grešnim članovima. Ona traži spasonosni sud ljubavi. Na ovaj sud misli kad u prikazanoj pjesmi »iz dubine« svog siromaštva vapi Gospodinu i kad u molitvi prosi oslobođenje od zemaljskih užitaka i čezne za nebeskim dobrima. Ona je uvjerenjena da će ovdje pred sudačkom stolicom Krista koji se žrtvuje uvijek naći milost. Njegova protekla krv vapije za nju kod Oca a snaga njegova uskrsnuća struji kroz njezine žile dajući neprekidno svježinu njezinom duhovnom životu.

Koracajući preko praga koji dijeli novu od stare godine spasenja ide ona ususret novom vječnom životu koji će se u času parusije potpuno ostvariti. Svršetak i početak godišnjeg svetkovanja misterija sliva se u jedno. To su kao otvorena vrata kroz koja vjernici koji su obilježeni Kristovim pečatom ulaze u »budući svijet« (Hebr 2, 5). Obećanje se poistovjetuje sa stvarnošću. Dah besmrtnog proljeća piri prema granici svetog vremena koja je zamrzla od zemaljske zime. Već pupa »smokvina grana«! (Ev.). To nam je znak da je budući vijek već »pred vratima« (Ev.). Na neki način mi smo već u njemu. Svijetlo paruzije obasjava preobraženo lice Crkve. Ona diže svoje na sudu ljubavi odriješene ruke prema plodovima nove godine spasenja želeći da ih bere novim žarom: »Potakni, molimo, Gospodine, volje svojih vjernika da s većim pregnućem nastoje zadobiti plod božanskih tajna i tako primiti veće plodove tvoje dobrote« (Molitva).

EMILIJANA LOEHR OSB

IZ KRALJEVSTVA TMINA U KRALJEVSTVO SVJETLOSTI

(Poslanica na zadnju nedjelju po Duhovima)

»Služba apostola je paradoksalna činjenica koja se u prvom i zadnjem času apostolova života nipošto ne poistovjetuje s njim samim« (Kirkegaard). Apostolska je služba prava legitimacija s kojom on može stupiti pred zajednicu koju je sam osnovao a isto tako i pred zajednicu koju su osnovali i vodili drugi. To vrijedi i za apostola sv. Pavla.

Utamničenom apostolu u Rimu donio je vijesti o porastu vjere i milosti u kršćanskoj zajednici u Kolosama osnivač i prvi predstojnik zajednice Epafra. Pavao te vjernike nije osobno poznao no unatoč toga vijest o vjerskom stanju

zajednice primio je s apostolskim zanimanjem. Kao brižan otac trajno ih se sjeća u svojim molitvama. Pavao zahvaljuje Gospodinu s jedne strane a s druge iz primljenih vijesti sluti pogibao koja bi mogla zaskočiti tu mladu kršćansku zajednicu. Već se pomalo uvlače prvi počeci kasnije razvijene zablude gnosticizma; neki pretjerano štiju anđele, određuju prestroge propise gledom na hranu i način života uopće. Oni to svoje znanje pokušavaju nametnuti i drugima jer to je navodno pravo kršćansko znanje (gnosis). Videći da je zastava kršćanstva dobro zasađena u Kolosama Pavao ne bi želio da ta zastava na udar orkana jednom lupi o tlo. Nasuprot navodnom pravom »znanju« on će istaknuti dublje i veće znanje, nadznanje (epignosis).

Kol 1, 9—14.

- 9 Zato i mi od onog dana kad smo čuli ne prestajemo za vas se moliti Bogu i prositi da se ispunite poznanjem njegove volje u svakoj mudrosti i duhovnoj razboritosti
- 10 da živite dostojno Gospodina i omilite mu u svemu da budete plodni u svakom dobrom djelu i rastete u poznanju Božjem.
- 11 Molimo se da budete snabdjeveni svakom silom po jakosti njegove slave, da sve podnesete s izdržljivošću i strpljivošću.
- 12 i s radošću da zahvaljujete Ocu koji nas je učinio sposobnim da budemo subaštinici svetih u svijetlu.
- 13 On nas je izbavio od tamne vlasti i premjestio u kraljevstvo svoga preljubeznoga Sina.
- 14 U njemu imamo otkup, oproštenje grijeha.

Pavlov suradnik u evanđelju Epafra (agapetos syndoulos hemon 1, 7) apostolu je donio vijesti u Rim i ujedno od učitelja pita savjet i pomoć.

9 Gledajući u duhu procvat moralno-vjerskog života mlade zajednice u Kolosama Pavao daje oduška svojoj radosti ali odmah na tome zahvaljuje onomu od kojega dolazi svaki dobar dar. Cilj je njegove molitve da vjernici što više porastu u pravom poznanju (epignosis) koje je iznad običnog ljudskog znanja a pogotovo iznad nauke lažnih učitelja. Mudrost (sofia) ovdje označuje pogled u Božje tajne dok razboritost (synesis pneumatike) znači snalaženje u konkretnim prilikama života. Mudrost i razboritost teku s istog vrela, tj. od nadznanja što ga Bog daje svojim vjernicima. R. Knox smatra da je riječ synesis bila neka smicalica kojom su se služili novotari.

10 Kršćansko nadznanje očituje se posebnim načinom u svojim plodovima. Pavao stoga potiče vjernike da provode život dostojan Gospodina. Omiliti (areskein) dolazi samo u poslanicama Ef. i Kol. Nije li možda taj izraz donesen od Onezima bjegunca roba koji se trebao povratiti svom gospodaru Filemonu? Gospodinu treba više omiliti nego ljudima (anthropareskoi Kol 3, 22; Ef. 6, 6). Pavao zahvaljuje Bogu što evanđelje koje posvuda donosi plodove kreposti (1, 6) to isto pokazuje i u ovoj zajednici.

11 Lažni učitelji sa svojim pretjeranim štovanjem anđela često su i glasno spominjali nebeske duhove, »kreposti« (dynameis). Pavao moli da vjernici u Kolosama budu snabdjeveni svakom silom (en pase dynamei dynamoumenoi) hoteći tim pokazati da mu je vjersko stanje s njegovim pogiblima vrlo dobro poznato (R. Knox). Oboružani snagom Božjom vjernici ne će malaksati. Rese ih dvije potrebne vrline: izdržljivost (hyponome) i strpljivost (makrothymia). Prva se vrlina odnosi na pogibli koje vjernike snalaze u dnevnom životu a druga ljubeznost prema slabijim članovima zajednice.

12 Da se čudoredni život zajednice održi na visini pored drugih pomagala vjericima će mnogo pomoći i krepost zahvale. U svojoj zahvali oni se mogu obraćati k Bogu i nazivati ga slatkim imenom »Oca«. Misao na Oca izazivlje im drugu utješnu misao: Svi su naime vjernici sveta baština Božja (nahalat Jahve) ili bolje sveti baštinski narod. Milost primljena na krštenju učinila ih je dionicima Božje naravi. Ta ista milost daje im pravo na konačni posjed baštine u nebu.

13 S opomene apostol prelazi na pouku. Dosada je govorio vjericima u daljini a otsada se on s njima povezuje i poistovjetuje. Pred očima mu puca vidik na orijašku opreku dvaju suprotnih svjetova: neotkupljenog i otkupljenog svijeta, tmine i svijetla, područja grijeha kojim vlada »knez ovoga svijeta« (2. Kor. 4, 4) i kraljevstva »Sina njegove ljubavi«. Misao da su vjernici, kao i sam on, izvedeni iz predjela tmina gdje su nemoćno čamili na usne mu navlači molitvu zahvale.

14 O premještanju iz tmina na svjetlost Pavao se još izrazitije izražava pokazujući način kojim je to premještanje nastalo. Trebalo je platiti veliku cijenu, trebala je biti prolivena Isusova dragocjena Krv. Ovdje »Krvlju Kristovom« u Vg je dodatak prema Ef. 1, 7. Blago nebeske baštine nijedan čovjek nije mogao postići vlastitim silama; otkupljenje je isključivo djelo Isusa Krista.

Suvišno je stoga, nepotrebno i glupo iščekivati neko drugo otkupljenje uvodeći štovanje anđela, jer Krist je mnogo veći od njih i s obzirom na stvaranje svijeta kao i na veliko djelo otkupljenja ljudskog roda. O tome Pavao raspravlja u istoj poslanici 1, 15—20.

o. Franjo Carev

BIBLIJSKI SATOVI

Nije slučaj da je u Crkvi nekako u isto vrijeme, jednakim žarom i zajedničkim silama nastao biblijski i liturgijski »pokret«. Dok je za liturgijsku obnovu najzaslužniji sv. Pijo X, začetnik je prvoga Lava XIII. Biblicista kard. A. Bea rekao je u Asizu 1956. na liturgijsko-pastoralnom kongresu: »Neumorna revnost za obnovu i napredak biblijskih nauka kod svećenika zaista je značajka velikih pontifikata zadnjeg stoljeća. Neumrla enciklika »Providentissimus Deus« (1883) Lava XIII bila je prvi velik korak u tom pravcu. Odmah na prvim njezinim stranicama veliki Papa određuje jakim riječima: »Želimo i hoćemo da... prije svega oni koje je Božja milost pozvala k svetim redovima ulože, kako dolikuje, svagdanu sve veću marljivost i ustrajnost u čitanju, razmatranju i tumačenju Sv. Pisma«.

Kod nas je na polju liturgijske obnove prema drugim katoličkim narodima učinjeno malo, a na biblijskom polju još i manje. Kako smo dugo, Hrvati i Slovenci, čekali samo na suvremeni prijevod čitavog Sv. Pisma! Vrijeme je da se uz liturgijsku obnovu brinemo mnogo više oko poznavanja biblije, mi i vjernici. Bez toga nećemo mnogo učiniti ni za liturgiju. Nije u ovom članku mjesto da se ističu veze biblije i liturgije (o tome je krasno govorio o. B. Dr Duda u Zagrebu, a bit će i tome, ako Bog da, posvećen liturgijsko-homiletični tečaj u veljači 1963. u Zagrebu), ali se može reći da su oba »pokreta« odgovor na poziv Lava XIII: Revertimini ad fontes!

I

Poznavanje se biblije po katoličkom svijetu, uz nebrojena tiskana izdanja, osobito širi »biblijskim satovima«. I to posebnim satovima, izvan redovitog bogoslužja. Liturgija živi od biblije, neprestano je navodi, tumači i provodi, ali